

این تدبیرها به مدرسه شما شادی می‌آورد

عاطفی مطلوب نمایان می‌شود. در واقع، زمانی که کوشش‌های یادگیری دانش‌آموزان برای دستیابی به هدف نتیجه بدهد، نشاط و لذت حاصل از یادگیری نمایان می‌شود. این تجربه هیجانی باعث می‌شود دانش‌آموزان در زمینه مورد فعالیت فعال‌تر شوند و هدفمندتر حرکت کنند. لذا، در این مقاله ابتدا تعدادی از یافته‌های پژوهشی و سپس رهنمودهایی مبتنی بر پژوهش برای ایجاد مدرسه و کلاس درس شاد و دلپذیر ارائه شده‌اند.

نگاهی به برخی از یافته‌های پژوهشی

جنسن^۲ (۲۰۰۱) می‌گوید: «ما در حکم آموزش دهنده می‌توانیم بیشترین تأثیر را بر جنبه‌های پرورشی دانش‌آموزان داشته باشیم... شما هر قدر هم با افزایش شرایط مثبت به محیط سر ذوق بیایید، اول باید شرایط منفی را از بین ببرید. این شرایط منفی عبارت‌اند از اضطراب، انگشت‌نمایی، مهلت‌های غیرواقعی، تحقیر، تمسخر، زورگویی و... ما زمانی می‌توانیم فرایند غنی‌سازی محیط آموزشی را شروع کنیم که تهدید را از آن حذف کرده باشیم (ترجمه محمدحسین و رضوی، ۱۳۸۳: ۷۰ و ۷۱).

کومبز^۳ و پاپ^۴ (۲۰۰۲) می‌گویند: برخی از اصول اساسی به دست آمده از پژوهش‌ها درباره اینکه به چه وسیله می‌توان دانش‌آموزان را با انگیزه ساخت نشان می‌دهند، انگیزش ذاتی دانش‌آموزان به یادگیری می‌تواند در محیطی امن، اعتمادبخش و حمایتگرانه پرورش یابد که این ویژگی‌ها را داشته باشد: ۱. بزرگسالان، در روابط کیفی توأم با توجه، توانمندی‌های بالقوه دانش‌آموزان را دریابند؛ ۲. نیازهای منحصر به فرد دانش‌آموزان از نظر یادگیری و آموزشی مورد حمایت قرار گیرد؛ ۳. فرصت‌هایی برای خطر کردن، بدون ترس از شکست خوردن، برایشان فراهم شود. در واقع، ایجاد محیطی امن، اعتمادبخش و حمایت‌کننده، بخش عمده‌ای از نقش معلمان در کلاس درس است که با ابراز علاقه، توجه و ملاحظه خالصانه به هر دانش‌آموز به وجود می‌آید. نقش معلم به عنوان برانگیزاننده، در بردارنده رشد فزاینده احساس مثبت دانش‌آموزان نسبت به خود و ایجاد انگیزه یادگیری به عنوان یک عامل مهم، خلاقانه و هم‌اوردجویانه است (ترجمه ابراهیمی قوام، ۱۳۸۲: ۴۳ تا ۴۵).

تیلستون^۵ (۲۰۰۰) می‌گوید: اگرچه ما محیط بیرون از مدرسه دانش‌آموزان را نمی‌توانیم کنترل کنیم، اما قادریم هفت ساعت کنترل فوق‌العاده مهمی را در محیط مدرسه روی دانش‌آموزان داشته باشیم. ما توانایی داریم نگرش‌های مثبت یا منفی درباره آموزش و پرورش ایجاد کنیم، جوی غنی شده را توسعه دهیم و واسطه توسعه یادگیری فعال باشیم. لازمه این‌ها در ابتدا وجود رابطه حمایت‌کننده قوی از دانش‌آموزان در محیط یادگیری است. تهدید یکی از عواملی است که می‌تواند در دانش‌آموزان فشار روانی ایجاد کند و روی یادگیری آنان اثر منفی بگذارد. زیرا دانش‌آموزی که در کلاس درس یا محیط مدرسه احساس تهدید شدن می‌کند، در حالتی اجباری به فعالیت می‌پردازد و مادامی که یادگیری او تحت چنین حالتی تحقق بگیرد، با مشکلات زیادی هم‌روبه‌رو خواهد شد. لذا باید محیطی را برای دانش‌آموزان فراهم کنیم که فشار روانی آن کم باشد و مکانی باشد که هدف اصلی

اشاره

ایجاد محیطی امن، اعتمادبخش و حمایت‌کننده بخش عمده‌ای از نقش اولیای مدرسه، به‌ویژه معلمان و مدیران، است. این نوع محیط آموزشی با ابراز علاقه و توجه و ملاحظه خالصانه به هر دانش‌آموز به وجود می‌آید. در این مقاله ابتدا تعدادی از یافته‌های پژوهشی در این باره و سپس رهنمودهایی مبتنی بر پژوهش برای ایجاد مدرسه و کلاس درس شاد و دلپذیر ارائه شده‌اند.

کلیدواژه‌ها: کلاس درس شاد، نشاط در کلاس، مدرسه شاد، مدرسه سالم

مقدمه

همان‌طور که می‌دانیم، هدف آموزش و پرورش ارتقای یادگیری و تکوین تربیتی دانش‌آموزان است، اما گاهی اوقات عوامل گوناگونی مانع تحقق این امر می‌شوند که پیامد آن محو شدن نشاط و لذت حاصل از یادگیری است که در نهایت می‌تواند دل‌سردی و سرخوردگی از تحصیل و افت کیفی و کمی آموزش و پرورش دانش‌آموزان و عواقب ناگوار دیگری را در پی آورد.

به نظر می‌رسد، یکی از راه‌حل‌های رفع مشکلات ذکر شده، ایجاد نشاط^۱ و لذت حاصل از یادگیری در دانش‌آموزان است. همان‌طور که می‌دانیم، نشاط حالتی ذهنی است که در جریان تجربه‌هایی با مایه‌های

کاربرد یافته‌های پژوهش

۱ یکی از عوامل کلیدی برای ایجاد امنیت در مدرسه نظم است. قوانین ساده و روشن و اجرای آن‌ها به مرور به شکل‌گیری نظم و ترتیب در مدرسه منجر می‌شوند. اهمیت دادن به اجرای قوانین، پیام ایمنی قوی را به تمام دانش‌آموزان منتقل می‌کند. هنگامی که اولیای مدرسه نیز هماهنگ و منطبق با قوانین انضباطی مدرسه عمل کنند، دانش‌آموزان یاد خواهند گرفت از قوانین و مقررات انضباطی مدرسه پیروی و به آن‌ها عمل کنند. برخی از قوانین که می‌تواند برای همه مدارس مناسب باشد عبارت‌اند از:

- دانش‌آموزان باید برای یادگیری در مدرسه تلاش کنند و وسایل و امکانات مورد نیاز را با خود به مدرسه بیاورند.
 - دانش‌آموزان باید تکالیف مدرسه را به منظور یادگیری بهتر انجام دهند.
 - دانش‌آموزان باید در حفظ نظافت و بهداشت مدرسه کوشا باشند.
 - دانش‌آموزان باید در مدرسه از گفتار توهین‌آمیز و زشت خودداری کنند.
 - دانش‌آموزان نباید یکدیگر را اذیت کنند.
- شما می‌توانید قوانین و مقررات خاص مدرسه‌تان را به قوانین و مقررات فوق اضافه کنید و مجموع آن‌ها را برای آگاهی دانش‌آموزان و والدینشان، همراه با کتابچه ارتباط خانه با مدرسه، در شروع سال تحصیلی به دانش‌آموزان بدهید.

پیشرفت در این زمینه زمانی حاصل می‌شود که علاوه بر دانش‌آموزان و والدینشان، اولیای مدرسه نیز به قوانین و مقررات مذکور عمل کنند. در غیر این صورت، ایجاد نظم و ترتیب در مدرسه دچار مشکل می‌شود. زیرا بین رفتار اولیای مدرسه و دانش‌آموزان و والدینشان هماهنگی وجود ندارد. در نتیجه این ناهماهنگی، این پیام به دانش‌آموزان منتقل می‌شود که اولیای مدرسه در اجرای مقررات با یکدیگر توافق ندارند و آنان نیز می‌توانند با اجرای قوانین و مقررات مورد نظر موافق نباشند و به آن‌ها عمل نکنند.

۲ حفظ انگیزش و اشتیاق دانش‌آموزان نسبت به یادگیری، هنوز روشی قدرتمند برای ایجاد مدرسه امن و دلپذیر است. دانش‌آموزان خود انگیزخته نسبت به یادگیری و محیط یادگیری‌شان (مدرسه) احساس مالکیت پیدا می‌کنند.

لذا باید بدانیم، بهترین انگیزش از طریق خودانگیزگی ایجاد می‌شود نه از راه تهدید، تنبیه و نظایر آن. راه‌های متعددی وجود دارد که می‌توانیم انگیزش دانش‌آموزان را نسبت به یادگیری حفظ کنیم. این راهبردها هم در خانه و هم در مدرسه مؤثرند و عبارت‌اند از:

- به هنگام گفت‌وگو با دانش‌آموزان به این نکته توجه داشته باشید، سخنانی که درباره مدرسه و یادگیری به آنان می‌گویید، به جای ایجاد رضایت و اشتیاق در آن‌ها، منجر به دل‌سردی و ناراحتی‌شان از تحصیل و مدرسه نشود.
- در مدرسه به طور مکرر و فراوان از محرک‌های تأییدی، پوستر و تابلوهایی که موفقیت دانش‌آموزان را نشان می‌دهند استفاده کنید.
- رفتار اولیای مدرسه و والدین می‌تواند به عنوان الگویی انگیزشی برای ایجاد انگیزش تحصیلی در دانش‌آموزان عمل کند. لذا در آموزش

آن چیزی باشد که برای آن منظور ایجاد شده است (ترجمه شریفان و همکاران، ۱۳۸۲: ۲۰ تا ۴۰).

در پژوهشی که کردلو (۱۳۸۲) در رابطه با احساس امنیت و اثر آن بر میزان تعهد درونی و تعلق به مدرسه دانش‌آموزان مناطق گوناگون آموزش و پرورش شهر تهران انجام داد، نتیجه گرفت، رابطه مثبتی بین احساس امنیت و تعهد درونی و تعلق به مدرسه دانش‌آموزان وجود دارد. به این معنا که دانش‌آموزانی که در محیط آموزشی احساس امنیت می‌کنند، از احساس تعهد درونی و تعلق به مدرسه بیشتری برخوردارند تا آن‌هایی که سطح امنیت پایین‌تری را احساس می‌کنند. بر پایه آنچه از نظر گذشت، می‌توان چنین اظهار داشت که آموزش و پرورش عملی خلاق و امیدبخش است؛ امیدی که موجب ایجاد بینشی آموزشی می‌شود و ابزار خلاق کسب موفقیت را ارائه می‌دهد. بنابراین، ضرورت دارد در مدرسه فضایی ایجاد کنیم که در آن از نیروهای بالقوه دانش‌آموزان مراقبت شود تا آنان در کوشش‌های یادگیری خود موفق شوند. در نتیجه، تمام عناصر نظام آموزش و پرورش باید در خدمت دستیابی دانش‌آموزان به یادگیری پایدار و معنی‌دار قرار گیرند. در این صورت می‌توان انتظار داشت، کلاس‌های درس و به تبع آن مدارس، مکان‌هایی به شمار آیند که دانش‌آموزان، معلمان و سایر عناصر انسانی از یادگیری، تدریس و مدیریت آموزشی در آنجا لذت ببرند و خط‌مشی‌ها، برنامه‌ها و کلیه فرایندهای آموزشی به ایجاد شوق، علاقه و نشاط در آن‌ها منجر شود. یعنی به گفته پورکی^۶ و نوآک^۷ (۱۹۹۶) تا مدارس به مدارس پر جاذبه تبدیل شوند. در زیر به رهنمودهایی مبتنی بر پژوهش اشاره می‌شود که می‌توانند در ایجاد مدرسه سالم و دلپذیر مؤثر واقع شوند.

دانش‌آموزان به طور فعال و پویا عمل کنید و در انجام تکالیف به آن‌ها کمک کنید تا بدانند در مسیر یادگیری تنها نیستند و می‌توانند در مواقع ضروری از شما به عنوان الگویی مطلوب کمک بگیرند.

از تلاش‌های یادگیری دانش‌آموزان، بیش از دستاوردهایشان تشویق و تقدیر کنید. در این راه از تشویق‌های کلامی استفاده کنید.

به انتظارات دانش‌آموزان توجه کافی کنید، زیرا نباید فقدان انگیزش دانش‌آموزان را با نداشتن توانایی او اشتباه کرد. امکان دارد دانش‌آموزی در انجام تکالیف محوله شکست بخورد، به این دلیل که انجام و درک آن تکالیف برایش سخت و دشوار بوده است.

دانش‌آموزان را در ارتباط با رفتارهای اساسی مربوط به مدرسه تشویق کنید. زیرا مدرسه قوانین رسمی را به گونه‌ای به آنان ارائه می‌کند که تاکنون در زندگی تجربه نکرده‌اند. این نکته، به‌ویژه در مورد دانش‌آموزان دوره ابتدایی، بسیار مصداق دارد.

۳. دانش‌آموزان ترس‌های مخصوص به خود را دارند که می‌تواند ناشی از وقایع و مصیبت‌های گذشته زندگی‌شان باشد. علاوه بر این، کودکان در سنین مختلف ترس‌های دیگری دارند که برخی از آن‌ها متناسب با وقایع نیست. بنابراین، بعضی از دانش‌آموزان نسبت به وقایع و اتفاقاتی که چندان ترس‌آور نیستند یا ترس و اضطراب کمی ایجاد می‌کنند، همان واکنش را نسبت به وقایع ترس‌آور از خود بروز می‌دهند. در این مواقع می‌توان چنین عمل کرد:

آماده کردن و ارائه اطلاعاتی به دانش‌آموزان درباره اتفاقی که رخ داده است. در واقع، هنگامی که ما اطلاعاتی معتبر را درباره اتفاق رخ داده در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهیم، به آنان کمک کرده‌ایم که بر ناشناخته‌هایشان درباره واقعه غلبه کنند. زیرا ناشناخته بودن یک موقعیت به‌طور طبیعی در دانش‌آموز ترس و اضطراب ایجاد می‌کند. لذا آگاه بودن و داشتن اطلاعات درباره رخداد، اثر آرامش‌دهنده‌ای بر افراد دارد.

دانش‌آموزان را باید ترغیب کرد به جای دریافت اطلاعات از سایر منابع مانند والدین، روزنامه‌ها، رادیو، تلویزیون و اینترنت اطلاعات مورد نیاز را از مدرسه جمع کنند. زیرا مدرسه در زندگی آنان نقش اساسی و حیاتی دارد. از سوی دیگر، مدرسه از دید دانش‌آموزان منبعی است که می‌تواند در آن اطلاعات واقعی مورد نیازشان را در مورد آنچه در محیطشان اتفاق می‌افتد یا می‌گذرد به دست آورند. دانش‌آموزان این اطلاعات را، همانند محتوای کتاب‌های درسی، درست و واقعی تلقی می‌کنند.

از آنجا که از نظر دانش‌آموزان مدرسه جزیره امنی برای زندگی است، لذا باید شرایطی را فراهم کنید تا آن‌ها بتوانند اطلاعاتی به‌دست آورند که از پریشانی ذهنی‌شان جلوگیری کند. در نتیجه، انتقال پیام از طریق مدرسه به دانش‌آموزان، می‌تواند به درک درست آنان از وقایع کمک کند.

۴. خوگیری دانش‌آموزان و والدینشان با روش‌هایی که به ایجاد مدرسه سالم و دلپذیر کمک می‌کنند، از جمله راهکارهای رسیدن به مدرسه سالم و دلپذیر است. این خوگیری از ابتدای سال تحصیلی شروع می‌شود و در طی سال تحصیلی ادامه می‌یابد و می‌تواند بر موارد زیر متمرکز شود:

- توضیح درباره اینکه چرا مدرسه قوانین و مقررات دارد و باید آن‌ها را رعایت کرد.
- توجه خاص به دانش‌آموزانی که بیماری دارند.
- ارائه فهرستی از مواد و وسایلی که دانش‌آموزان نمی‌توانند با خودشان به مدرسه بیاورند، همراه با دلیل منطقی و ضرورت انجام آن برای ایجاد فضای امن و دلپذیر در مدرسه.
- گفت‌وگو درباره فلسفه و هدف از آمدن به مدرسه.
- گفت‌وگو خوش‌بینانه و مثبت درباره مدرسه و یادگیری در خصوص دانش‌آموزان.
- تشویق والدین برای شرکت در فعالیت‌های خانه و مدرسه.
- پاداش به تلاش‌های دانش‌آموزان و تشویق کردن آن‌ها.
- تکرار موارد فوق در طی سال تحصیلی می‌تواند در ایجاد مدرسه سالم و دلپذیر مؤثر واقع شود. زیرا آگاهی از موارد فوق و تکرار آن‌ها باعث به یاد ماندن و فراموش نکردن نکات از سوی دانش‌آموزان و والدینشان می‌شود.
- ۵.** همیشه به الگوی رفتار تحصیلی پایه‌ای دانش‌آموزان توجه کنیم. به این منظور و برای ایجاد محیط سالم و دلپذیر در مدرسه، باید خیلی سریع به نگرانی‌های تحصیلی و هیجانی دانش‌آموزان (همانند بیماری جسمانی) توجه کنیم. از سوی دیگر، هر دانش‌آموزی در هر سنی، رفتارها و نگرش‌هایی از خود نشان می‌دهد که طبیعی (بهنجار) هستند. برای مثال، انتظار داریم هیچ دانش‌آموزی در کلاس درس خواب‌آلود نباشد و در کارهای گروهی و فعالیت‌های یادگیری شرکت کند. به این ویژگی‌ها (رفتارها و نگرش‌های بهنجار) اصطلاحاً رفتارهای پایه می‌گوییم. بهترین روش برای سنجش بهزیستی دانش‌آموزان در مدرسه، توجه و کنترل همین رفتارهای پایه است.
- این کنترل و توجه نیازمند تلاش زیادی از سوی اولیای مدرسه نیست، بلکه کافی است هنگامی که دانش‌آموزان از رفتارهای پایه منحرف می‌شوند، معلمان به سرعت از این انحراف پیشگیری کنند.
- ۶.** دانش‌آموزان سنین پایین تحصیلی خیلی دیداری هستند و از دیدن محیط‌ها و فضاهای جالب لذت می‌برند. آنان از محیط‌های امن و راحت که باعث خنده و شادی شود، لذت می‌برند و در آن محیط‌ها شکوفا می‌شوند. برای مثال، می‌توان پاسخ کودک به هنگام دیدن صورت محبت‌آمیز مادرش را مثال زد. لذا، زمین و ساختمان مدرسه در بدو ورود به دانش‌آموزان خوشامد می‌گویند. به این معنا که این‌جا محیطی برای بازی، جست‌وجو و کنجکاوی شماسست. رنگ روشن دیوارها و نمای ساختمان، نگاه‌های محبت‌آمیز اولیای مدرسه و اشیای طبیعی جذاب، نظر دانش‌آموزان را نسبت به خود جلب می‌کنند. اما در حال حاضر، هنوز بیشتر مدارس این ویژگی‌های جذب‌کننده را ندارند، زیرا هنوز درک نکرده‌ایم که بی‌رویی و ناخوشایند بودن ساختمان و زمین مدرسه می‌تواند بر یادگیری دانش‌آموزان تأثیر بگذارد. بنابراین باید:
- محیط درون و بیرون مدرسه را ارزیابی کنیم. اگر محیط مدرسه دانش‌آموز را برای آموزش به خود جلب نکند، در این صورت برای ایجاد احساس مثبت به مدرسه، دچار مشکل می‌شویم. به این منظور، فقط کافی است رنگ‌آمیزی را تغییر دهیم. در این راستا دانش‌آموزان را در رنگ‌آمیزی مدرسه مشارکت دهید.

۸. اضطراب از عوامل مخرب شادی دانش‌آموزان در مدرسه است. به این معنا که وقتی دانش‌آموز با مشکل یا مسئله‌ای که به نظرش لاینحل است برخورد می‌کند، دچار اضطراب می‌شود. بنابراین، تعیین یک حامی یا پشتیبان برای گروهی از دانش‌آموزان که در مواقع نیاز به آن‌ها مراجعه کنند، از اضطراب آن‌ها می‌کاهد و به نشاطشان می‌افزاید.

نکته پایانی

همان‌طور که از مطالب بالا درک می‌شود، گرایش مثبت یا منفی دانش‌آموز نسبت به تحصیل و یادگیری در محیط مدرسه شکل می‌گیرد. به بیانی دیگر، محیط مدرسه نقش اساسی را در این باره بازی می‌کند. زیرا دانش‌آموزان پیوسته از محیط فیزیکی و غیرفیزیکی مدارس خود پیام دریافت می‌کنند؛ پیامی که به آن‌ها می‌گوید افراد دست‌اندرکار طراحی، ساخت، اداره، نگهداری و مدیریت مدارس تا چه اندازه به آن‌ها و یادگیری‌شان توجه دارند. علاوه بر این، برای فراهم کردن محیطی دلپذیر باید مکانی پاکیزه، راحت و امن به وجود آورد که کارکنان مدرسه نیز در آن احساس خشنودی و آسایش کنند. از سوی دیگر، بر پایه نظریه نیازهای مزلو، بعد از رفع نیازهای زیستی، فرد به امنیت و آرامش نیاز دارد. در واقع، نیازهای مرحله دوم به امنیت و آرامش فرد ارتباط دارند که بعد از رفع آن‌ها، نیازهای سطح بالاتر تحت عنوان احساس تعلق و تعهد درونی مطرح می‌شود. لذا ما برای اینکه بتوانیم دانش‌آموزان را به یادگیری و دانش‌اندوزی و (رفع نیازهای شناختی) علاقمند کنیم، باید نیازهای سطوح پایین‌تر آن‌ها را رفع کنیم. در غیر این صورت، یادگیری با مشکل مواجه می‌شود. یافته‌های پژوهشی کردلو (۱۳۸۲) به خوبی این فرایند را نشان می‌دهد. او نتیجه گرفته است، هر چقدر بر احساس امنیت دانش‌آموز در محیط آموزشی افزوده شود، میزان تعهد درونی و تعلق او به مدرسه نیز افزایش می‌یابد. بنابراین، یکی از عواملی که محیط آموزشی را دلپذیر و قابل اعتماد می‌کند، احساس امنیت دانش‌آموز در آن است. رعایت نکات هشت‌گانه مورد بحث قرار گرفته در این مقاله می‌تواند محیط مدرسه را به محیطی شاد، دلپذیر و سالم تبدیل کند که در آن صورت هر دانش‌آموزی دوست دارد ساعت‌ها در آنجا بماند و با لذت و شوق وافر به فعالیت‌های یادگیری بپردازد.

* پی‌نوشت‌ها

1. happiness
2. Jenson
3. Combs
4. Pope
5. Tileston
6. Purkey
7. Novak

* منابع

1. Mayer. Jone E. (2007). creating a safe and welcoming school. Educational practices series 16.
۲. تیلستون، دونا واکر. (۱۳۸۲). بهترین فعالیت‌های آموزشی. ترجمه احمد شریفان و همکاران. زرباف. تهران. (سال انتشار اثر به زبان اصلی ۲۰۰۰).
۳. جنسن، اریک. (۱۳۸۳). مغز و آموزش. ترجمه لیلی محمدحسین و سپیده رضوی. انتشارات مدرسه. تهران. (سال انتشار اثر به زبان اصلی ۲۰۰۱).
۴. کردلو، منیره. (پاییز ۱۳۸۷). عوامل مؤثر بر مسئولیت‌پذیری نوجوانان دبیرستانی. فصل‌نامه رشد آموزش مشاوره مدرسه. شماره ۱۳.
۵. کومبز، باربارا مک و پاپ، جیمز. (۱۳۸۲). پرورش انگیزه در دانش‌آموزان. ترجمه صغری ابراهیمی قوام. رشد. تهران. (سال انتشار اثر به زبان اصلی ۲۰۰۲).
۶. ولف، پاتریشیا. (۱۳۸۲). مغز و فرایند آموزش. ترجمه داوود ابوالقاسمی. انتشارات مدرسه. تهران. (سال انتشار اثر به زبان اصلی ۲۰۰۱).

- از دانش‌آموزان بخواهید با خلاقیت هنری خودشان دیوارها و محیط را تزئین کنند. از این طریق، آنان به گونه‌ای ساختمان و زمین مدرسه را رنگ‌آمیزی و آذین‌بندی خواهند کرد که سایر دانش‌آموزان و خودشان از قرار گرفتن در آن لذت ببرند.
- برای گل‌کاری و مرتب کردن باغچه مدرسه نیز از دانش‌آموزان کمک بگیرید تا بر جاذبه آن‌ها افزوده شود.
- مرتب و تمیز بودن محیط مدرسه نیز یکی دیگر از عوامل مؤثر بر نشاط در محیط مدرسه است.
- مشارکت دانش‌آموزان در چنین فعالیت‌هایی باعث کاهش رفتارهای پرخاشگرانه، آسیب‌زدن به وسایل و از زیر کار در رفتن آنان می‌شود. در نتیجه این‌گونه تغییرات، مدرسه به محیطی دلپذیر و امن تبدیل می‌شود. علاوه بر این، معلمان و کارکنان مدرسه نیز انرژی تازه‌ای برای بهتر کار کردن کسب می‌کنند.
- ۷. دانش‌آموزان و والدین آنان را در ارتباط با اینکه چگونه می‌توانند به ایجاد مدرسه سالم و دلپذیر کمک کنند، راهنمایی کنید و این راهنمایی‌ها را در ابتدای سال تحصیلی ارائه و در طی آن پیگیری کنید. ما می‌دانیم پایه همکاری بین خانه و مدرسه ارتباط است. دانش‌آموز هنگامی بهتر یاد می‌گیرد که فعالیت‌های ارائه شده در مدرسه، از خانه نیز حمایت شوند. در واقع، آشناسازی والدین با چگونگی مساعدت آنان برای ایجاد مدرسه سالم و دلپذیر، عامل مهمی در افزایش همکاری و مشارکت آنان با مدرسه می‌شود. در این باره، رفتارها و فنون سودمندی وجود دارد. برای نمونه، یادداشت‌برداری از رفتارهای تحصیلی خاص دانش‌آموز و ارسال آن برای والدین. برخی از رهنمودهای مفید برای ارتباط با والدین از این طریق عبارت‌اند از:
 - دانش‌آموز چه چیزهای جدیدی درباره موضوع درسی یاد گرفته است؟
 - دانش‌آموز چگونه به سؤال‌های مطرح شده درباره محتوای درسی پاسخ داده است.
 - دانش‌آموز درباره درس خاصی چه مشکلاتی دارد و چگونه والدین می‌توانند در این زمینه به او کمک کنند.
 - مشکلات ارتباطی دانش‌آموز چیست و چگونه می‌توان آن را رفع کرد.
 - مشکلات مهم درباره بهداشت و سلامت دانش‌آموز و اینکه چگونه والدین می‌توانند در جهت رفع آن‌ها اقدام کنند.
 - پیام‌های مربوط به مقررات مدرسه، اصول آموزشی، وقایع آموزشی و... که نیاز است والدین از آن‌ها آگاه شوند.
 - تشکر و قدردانی از همکاری والدین با مدرسه؛ به این منظور که همکاری آنان با مدرسه تداوم یابد.
 - اطلاع‌دادن جلسه‌های خانه و مدرسه به والدین. زیرا این‌گونه جلسه‌ها به شکل‌گیری همکاری بیشتر بین خانه و مدرسه کمک می‌کند. تشکیل این جلسه‌ها موقعیت و فرصت مناسب را برای تشویق و قدردانی از همکاری والدین با مدرسه فراهم می‌کند.
 - توجه و عمل به موارد فوق می‌تواند در ایجاد مدرسه دلپذیر و سالم کمک کند، زیرا والدین نیز از آنچه که در مدرسه می‌گذرد، آگاه می‌شوند و می‌توانند اساس دلپذیر بودن مدرسه را به فرزندشان منتقل کنند.